

Nr 122.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående utbyte av mark mellan kronan och Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag; given Stockholms slott den 14 februari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att ett utbyte av fastigheter må äga rum mellan kronan å ena sidan och Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag å andra sidan, sålunda:

att kronan till bolaget överlåter kronoparken Stenboskogen i Bollnäs socken av Gävleborgs län;

att bolaget till kronan överlåter, fria från alla gravationer, hemmansdelen nr 1 litt. A om 36.2 skatteören med tillhörande tullmjölkvarn och övriga åtföljder samt en andel om 7.7 skatteören av hemmansdelen nr 3 litt. C, båda i Pålshennings by i Garpenbergs socken av Kopparbergs län, samt till kronan gäldar ett kontant belopp av 1,000 kronor såsom vederlag för det högre uppskattningsvärdet å kronans i bytet ingående fastighet.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14
februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Petersson anförde:

I skrivelse den 30 januari 1920 har domänstyrelsen underställt Kungl. Maj:ts prövning väckt fråga om byte av mark mellan kronan och Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag.

I bytet, som avser att befrämja bildandet av större sammanhängande områden av såväl allmänna som bolagets skogar, skulle ingå:

a) kronoparken Stenboskogen i Bollnäs socken av Gävleborgs län, utgörande den till förra överstlöjtnantsbostället $\frac{7}{8}$ mantal Säversta hörande utskogen, som enligt brev den 25 juni 1880 avsatts till kronopark,

b) bolaget tillhöriga fastigheterna hemmansdelen nr 1 litt. A Pålshenning om 36.2 skatteören med tillhörande tullmjölkvarn och övriga

åtföljer samt en andel av hemmansdelen nr 3 litt. C i samma by, rännande 7.7 skatteören, båda i Garpenbergs socken av Kopparbergs län.

Belägenheten av förenämnda fastigheter framgår av till handlingarna hörande två kartor, å vilka kronans fastigheter äro betecknade med grön färg och bolagets med röd.

Kronoparken Stenboskogen ligger isolerad från andra allmänna skogar, helt omgiven av bolaget tillhörande mark. Bolagets fastigheter Pålsbenning nr 1 och 3 äro belägna intill Garpenbergs kronopark, vilken bildar ett av de största kronoskogsområdena i denna del av landet.

Sedan vederbörande överjägmästare uttalat sig för det ifrågasatta bytet, har domänstyrelsen, som ansett det vara för kronan förmånligt, om detsamma kunde komma till stånd, vidtagit åtgärder för värdering av nämnda fastigheter.

Ur de vid värderingen upprättade instrumenten med tillhörande handlingar inhämtas bland annat följande.

Egendomarnas areal	Produktiv skogsmark hektar	Impe-diment hektar	Gärdes-backar hektar	Åker hektar	Summa hektar
Kronoparken Stenboskogen.....	233.32	43.13	—	—	276.45
Bolagsfastigheterna Pålsbenning nr 1 och 3	178.46	6.81	9.51	15.02	209.80

Kronoparkens totalareal överstiger således bolagsfastigheternas med 66.65 hektar. Kronoparken är obebyggd.

Åkerjorden vid Pålsbenning utgöres till övervägande del av lättlera på sandbotten och är av god beskaffenhet. Åbyggnaderna kunna sägas vara i tämligen gott stånd, varemot tullkvarnen med vattenränna är i sämre skick. Brandförsäkringsvärdet är 25,000 kronor. Taxeringsvärdena utgjorde år 1917 å kronoparken 38,000 kronor och å Pålsbenning 45,900 kronor.

Skogsmarken å bytesområdena är huvudsakligen moränmark, synnerligen lämplig för skogsproduktion.

Av bytesområdenas produktiva skogsmark äro bevuxna med:

	Kronoparken %	Bolagets fastigheter %
ungskog 1—40 år	3.8	35.1
medelålders skog 41—80 »	50.7	45.4
äldre skog 81 » och däröver	45.5	14.6
samt kalmare.....	0.0	4.9

Ståndskogen å kronoparken består till lika delar av tall och gran med insprängd björk i icke obetydlig mängd. Å bolagets fastigheter utgöras bestånden likaledes av tall och gran, dock är tallen här förhärskande. Björk förekommer insprängd i barrskogen samt i mindre omfattning även beståndsbildande. Å båda skogsområdena kan slutenheten hos bestånden betecknas såsom god.

Det totala virkesförrådet i kubikmeter fast mått har uppskattats till 24,895 kubikmeter å kronoparken och 14,601 kubikmeter å bolagets fastigheter.

Ur de vid värderingen upprättade instrumenten med tillhörande handlingar inhämtas följande angående fastigheternas värde:

A. Kronoparken.

I. Markvärde.

233.32 hektar skogsmark	kr.	11,320.20	
43.13 » impediment	»	—	kr. 11,320.20

II. Ståndskogens värde.

a) Ungskog.

0.06 hektar 11—20-årig	kr.	6.86	
0.89 » 21—30 »	»	165.74	kr. 172.60

b) Skog över 30 år.

3,154 kbm. fast mått timmer	kr.	41,464.12	
5,634 » » » massaved	»	59,522.35	
11,050 » » » kolved	»	16,575.—	kr. 117,561.47
			kr. 117,734.07
			Summa kr. 129,054.27.

III. Avgående poster.

Ärligen återkommande skatter, skogsaccis och skogsvårdsavgift			
386.54 kr., kapitaliserade efter 5 procent	kr.	7,730.80	
			Nettovärde kr. 121,323.47.

B. Bolagets fastigheter.

I. Markvärde.

178.46 hektar skogsmark	kr.	9,518.45	
6.81 » impediment	»	—	
15.02 » åker	»	7,510.—	
9.51 » gärdesbackar och äng	»	544.35	kr. 17,572.80

II. Ståndskogens värde.

a) Ungskog.

20.30 hektar	1—10-årig	kr.	1,424.65	
3.99 »	11—20 »	»	456.26	
12.33 »	21—30 »	»	2,296.22	kr. 4,177.13

b) Skog över 30 år.

2,397 kbm.	fast mått timmer	kr.	33,198.64	
2,761 »	» » massaved	»	31,531.44	
5,885 »	» » kolved	»	38,134.80	kr. 102,864.88

III. Tullkvarnens värde	»	6,000.—
	Summa	kr. 130,614.81

IV. Avgående poster.

Värdet av husbehovsvirke	kr.	252.72
Skatter, skogsaccis och skogsvårdsavgift	»	265.73
	Summa	518.45
kapitaliserade efter 5 procent	kr.	10,369.—
	Nettovärde	kr. 120,245.81.

Av förestående uppskattningar framgår, att kronoparken har ett värde, som med 1,077.66 kronor överstiger värdet av bolagets fastigheter.

I avseende å värderingen av skogen må anmärkas, att för såväl timmer som massaved samma pris vid kusten lagts till grund, varifrån avdragits drivnings- och flottningskostnader. Då dessa kostnader äro något större från Stenboskogen, hava rotvärdena å dessa sortiment blivit något lägre å kronoparken. Beträffande kolveden har samma pris, brutto per stjälpplast, lagts till grund för leverans vid Bysjöns station från kronoparken och vid Fors station från Pålbenning, men enär kostnaderna på grund av den mycket längre väglängden vid kronoparken där bliva nära dubbelt så höga, blir kolvedens rotvärde per kubikmeter fast mått vid kronoparken allenast kronor 1.50 under det att detsamma vid Pålbenning upptagits till kronor 6.48.

Uti skrivelse den 18 mars 1919 har bolaget förklarat sig villigt att till kronan utbetala en mellangift av 1,000 kronor.

Länsstyrelserna i Gävleborgs och i Kopparbergs län hava förordat det föreslagna bytet.

För egen del har domänstyrelsen tillstyrkt bytet på sålunda föreslagna villkor.

Departements-
chefen.

Det föreslagna bytet synes vara för kronan förmånligt ur synpunkten att få kronans skogsegendomar å ifrågavarande orter bättre koncentrerade. Bytesvillkoren giva mig icke anledning till erinran. Jag får fördenskull i överensstämmelse med domänstyrelsens förslag hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ett utbyte av fastigheter må äga rum mellan kronan å ena sidan och Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag å andra sidan, sålunda:

att kronan till bolaget överlåter kronoparken Stenboskogen i Bollnäs socken av Gävleborgs län;

att bolaget till kronan överlåter, fria från alla gravationer, hemmansdelen nr 1 litt. A om 36.2 skatteören med tillhörande tullmjölkvarn och övriga åtföljder samt en andel om 7.7 skatteören av hemmansdelen nr 3 litt. C, båda i Pålshennings by i Garpenbergs socken av Kopparbergs län, samt till kronan gäldar ett kontant belopp av 1,000 kronor såsom vederlag för det högre uppskattningsvärdet å kronans i bytet ingående fastighet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet skulle med den lydelse, bil. till detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Rune Thygesen.